

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

การที่ห้องสมุดจะดำเนินงานให้ประสิทธิผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้นั้น สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะต้องคำนึงถึงคือ บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดจะต้องรู้จักผู้ใช้และทราบความต้องการของผู้ใช้ห้องสมุดเหล่านั้น ๆ ซึ่งวิธีการหนึ่งที่จะทำให้ทราบได้คือ การศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของผู้ใช้ในแง่มุมต่าง ๆ (Ford 1973: 85-106) จากแนวความคิดดังกล่าวถือได้ว่าการศึกษาผู้ใช้เป็นการดำเนินการขั้นต้นที่จะช่วยให้บรรณารักษ์ หรือผู้ที่ทำหน้าที่ให้บริการในห้องสมุดได้ทราบถึงสภาพลักษณะพฤติกรรมและความต้องการของกลุ่มบุคคลที่มารับบริการในห้องสมุด เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงการดำเนินงานในห้องสมุด (Exon 1978: 364) การพิจารณาความต้องการของผู้ใช้จึงเป็นสิ่งจำเป็นในการดำเนินงานห้องสมุดและศูนย์เอกสาร เพราะคุณค่าของห้องสมุดหรือศูนย์เอกสารจะปรากฏก็ต่อเมื่อสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้ (Coover 1969: 446-447)

ปัจจุบันข้อสันเทาะเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็วและยังมีความสำคัญและจำเป็นต่อการวิจัยสังการ การวางแผน การศึกษา การวิจัย และการพัฒนาในทุกระดับและทุกอาชีพ ห้องสมุดและศูนย์เอกสารจึงจำเป็นต้องจัดหาและเผยแพร่ข้อสันเทาะให้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้มากที่สุด

สำหรับในวงการศึกษาและการวิจัย ข้อสันเทาะเป็นปัจจัยพื้นฐานประกอบการเรียน การสอน การค้นคว้า และการวิจัยของนักเรียน นักศึกษา ครูอาจารย์ และนักวิจัย ส่วนบุคคลทั่วไปก็ต้องการข้อสันเทาะเพื่อใช้ในการพัฒนาอาชีพ เพื่อศึกษาในเรื่องต่าง ๆ ที่สนใจด้วยตนเองและเพื่อความบันเทิง (นงลักษณ์ ไม่น่ายกิล 2526: 27)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในฐานะที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาในระบบเปิด ยึดหลักการศึกษาดลอดชีวิต เพื่อสนองความต้องการของบุคคลและสังคมด้วยการจัดระบบการ เรียนการสอนทางไกลที่มุ่งให้นักศึกษาได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ให้มากที่สุด ระบบการล่อนทางไกล นี้จำเป็นต้องใช้สื่อการล่อนประเภทต่าง ๆ คือ สื่อการล่อนทางไปรษณีย์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และสื่อในรูปแบบอื่น การพัฒนาสื่อการล่อนนี้จึงเป็นภารกิจสำคัญของนักวิชา การทุกฝ่ายของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะคณาจารย์ซึ่งมีหน้าที่ในการล่อน ผลิตชุดวิชา วิจัย และให้ บริการทางวิชาการ รวมทั้งบริการทางสังคมและชุมชน โดยมีสำนักบรรณสารล่นเทค เป็นแหล่ง ล่นเทคที่สำคัญในการค้นคว้าวิจัยประกอบการล่อนและการผลิตชุดวิชา

สำนักบรรณสารล่นเทคทำหน้าที่เป็นห้องลุ่มกลางของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และเป็นศูนย์รวมข่าวลสารข้อมูลทางวิชาการที่อยู่ในรูปสื่อลุ่ม รวมทั้งทำหน้าที่ในการล่ง เลริม วิชาการทั้งด้านการเรียนการล่อน การวิจัย และการให้บริการวิชาการแก่ชุมชน ด้วยการให้ บริการห้องลุ่มและสื่อการศึกษาแก่คณาจารย์ประจำ คณาจารย์พิเศษ บุคลากรในล่ายงานอื่น ๆ และนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในระบบการล่อนทางไกล ตลอดจนให้บริการแก่ประชาชนทั่วไปที่ ล่นใจใฝ่หาการศึกษาตลอดชีวิต ตลอดระยะเวลาที่สำนักบรรณสารล่นเทคก่อตั้งมาพร้อม กับมหาวิทยาลัยเป็นเวลา 10 ปี ได้ดำเนินการลัดหาและเผยแพร่ข้อล่นเทค พร้อมทั้งลัดบริการ ต่าง ๆ ให้แก่ผู้ใช้ห้องลุ่ม แต่ยังมีเคยทำการศึกษาว่าข้อล่นเทคต่าง ๆ ที่มีอยู่ในห้องลุ่ม ล่ามารถล่นองความต้องการของผู้ใช้ได้มากน้อยเพียงใด โดยเฉพาะคณาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ซึ่งเป็นผู้ใช้หลักของห้องลุ่มและมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการ พัฒนาสื่อการล่อน เท่าที่ผ่านมามีงานวิจัย 2 เรื่อง คือ การวิเคราะห์ การอ้างอิงในเอกสาร การล่อนชุดวิชาแบบบูรณาการของล่าขาวิชาศึกษาค่าลัดร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (วรรณษ์ ล่นทรวิชิต 2528) และการวิเคราะห์การอ้างอิงวารลสารในเอกสารการล่อนชุดวิชา ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (นฤมล รักษาลูล 2528) ซึ่งศึกษาข้อล่นเทคที่ คณาจารย์ใช้ในการผลิตเอกสารการล่อนชุดวิชาแบบบูรณาการ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การ อ้างถึง ผลการวิจัยทั้ง 2 เรื่อง ทำให้ทราบว่าการผลิตเอกสารการล่อนชุดวิชาของล่าขาวิชา ศึกษาค่าลัดร คณาจารย์ใช้หนังสือมากที่สุด รองลงมาคือ ลิ่งพิมพ์รฐบาล วิทยานิพนธ์ และ วารลสาร ตามลัดบ ล่นวารลสารที่ใช้ในการผลิตเอกสารการล่อนชุดวิชาต่าง ๆ นั้น พบว่า วารลสารภาษาไทยได้รับการอ้างอิงมากกว่าวารลสารภาษาอังกฤษ จะเห็นว่าผลของ การวิจัย

ทั้งสองทำให้ทราบข้อมูลเพียงส่วนเดียวเท่านั้น และยังไม่สามารถชี้ชัดถึงความต้องการและการใช้ข้อสันเทคทั้งหมดของคณาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชได้

นอกจากนั้น จากการศึกษาในงานวิจัยในประเทศไทยที่ผ่านมายังพบว่า ได้มีการศึกษาความต้องการและการใช้ข้อสันเทคของคณาจารย์เฉพาะในสถาบันการศึกษาระบบปิด แต่สำหรับความต้องการข้อสันเทคของคณาจารย์ในสถาบันการศึกษาระบบเปิด ซึ่งมีวิธีการสอนแตกต่างจากระบบการศึกษาปิด กล่าวคือ ไม่มีการสอนในชั้นเรียน แต่เป็นการสอนแบบระบบการศึกษาทางไกล โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์และสื่อโสตทัศนเป็นหลักในการสอน ยังไม่เคยมีผู้ใดทำการวิจัยมาก่อน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การศึกษาความต้องการและการใช้ข้อสันเทคของคณาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เป็นเรื่องที่จะต้องได้ทำการศึกษาริวิจัยอย่างยิ่ง เพราะจะช่วยให้ทราบถึงความต้องการในการใช้ข้อสันเทค เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดหาข้อสันเทคต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการและการใช้ของคณาจารย์ให้มากที่สุด อันจะยังผลให้สำนักบรรณสารสันเทคเป็นแหล่งบริการการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้ข้อสันเทคของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และแหล่งข้อสันเทคที่ใช้ ตลอดจนปัญหาในการใช้ข้อสันเทค
2. เพื่อศึกษาความต้องการข้อสันเทคของคณาจารย์ฯ ในด้านเนื้อหาวิชา รูปแบบ และภาษา

สมมุติฐาน

ความต้องการข้อสันเทคของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จะแตกต่างกันไปตามสาขาวิชาที่สอน และวัตถุประสงค์ในการใช้ข้อสันเทค

ตัวแปรที่ศึกษา

จากสมมุติฐานของการวิจัยข้างต้น ตัวแปรสำคัญในการวิจัยมีดังนี้

ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1. สาขาวิชาที่สอน คือ สาขาวิชาที่คณาจารย์แต่ละท่านสังกัด อันได้แก่ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาการสื่อสาร สาขาวิชานิติศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์ สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ และสาขาวิชานิติศาสตร์
2. วัตถุประสงค์ในการใช้ข้อสอบเทคโนโลยี ได้แก่ การสอน การผลิตชุดวิชา การวิจัย และการบริการทางวิชาการ

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการข้อสอบเทคโนโลยีในด้านต่อไปนี้ คือ

1. เนื้อหาวิชา ได้แก่ เนื้อหาวิชาที่จัดแบ่งตามระบบการศึกษาระบบทศนิยมของดิวงอี
2. รูปแบบของข้อสอบเทคโนโลยี แบ่งออกเป็น 3 รูปแบบใหญ่ ๆ คือ
 - 2.1 รูปแบบที่เป็นสิ่งพิมพ์
 - 2.2 รูปแบบที่เป็นไฟล์ดิจิทัล
 - 2.3 รูปแบบที่ใช้กับคอมพิวเตอร์
3. ภาษาที่นำเสนองานข้อสอบเทคโนโลยี ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาอื่น ๆ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาถึงความต้องการและการใช้ข้อสอบเทคโนโลยีในด้านรูปแบบ เนื้อหาวิชาและภาษา ของคณาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ซึ่งสังกัดสาขาวิชาต่าง ๆ 10 สาขาวิชา ที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัย จำนวน 177 คน ทั้งนี้ไม่รวมผู้ที่กำลังอยู่ระหว่างลาศึกษาต่อ ลาคลอดบุตร ลาป่วย ฝึกอบรม ปฏิบัติงาน หรือปฏิบัติงานวิจัยในช่วงเวลาเก็บข้อมูล การศึกษาครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะความต้องการและการใช้ข้อสอบเทคโนโลยีเพื่อการปฏิบัติงาน อันได้แก่ การสอน การวิจัย การผลิตชุดวิชา และการบริการทางวิชาการเท่านั้น จะไม่ศึกษาถึงความต้องการและการใช้ข้อสอบเทคโนโลยีเพื่อวัตถุประสงค์อื่น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชจากเอกสารต่าง ๆ ได้แก่ หนังสือ วารสาร วิทยานิพนธ์ งานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. รวบรวมแนวความคิดจากข้อมูลในข้อ 1 เป็นแนวทางสร้างแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบในด้านสาขาวิชาที่สังกัด
 - ตอนที่ 2 ความต้องการและการใช้ข้อสันเท่ห์ รวมทั้งแหล่งข้อสันเท่ห์ที่ใช้
 - ตอนที่ 3 ปัญหาในการใช้
3. ทดสอบแบบสอบถามกับคณาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง 7 คณะ จำนวน 7 คน เพื่อนำแบบสอบถามมาปรับปรุงให้สมบูรณ์
4. รวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วให้แก่คณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
5. วิเคราะห์ข้อมูลโดยประมวลหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแปรปรวน (F-test) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS
6. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล
7. รายงานผลการวิจัย อภิปรายผล พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบความต้องการและการใช้ข้อสันเท่ห์ของคณาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
2. เป็นแนวทางในการจัดหา และจัดบริการข้อสันเท่ห์แก่นักบวชสงฆ์ในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ให้สอดคล้องกับความต้องการและการใช้ของคณาจารย์ในมหาวิทยาลัย

คำนิยามศัพท์

ข้อสันเทาะ หมายถึง ข้อเท็จจริง ข้อมูล ความรู้ หรือความคิดที่ถ่ายทอดออกมา เป็นคำพูด หรือข้อเขียนในรูปแบบต่าง ๆ อันได้แก่ สิ่งพิมพ์ (เช่น หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ ฯลฯ) โสตทัศนวัสดุ (เช่น วัสดุย่อส่วน เทปบันทึกภาพ สไลด์ ฯลฯ) และในรูปแบบที่ใช้กับ คอมพิวเตอร์ (เช่น เทปแม่เหล็ก จานแม่เหล็ก ฯลฯ)

แหล่งข้อสันเทาะ หมายถึง แหล่งความรู้ต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นสถานที่ที่รวบรวมและ เผยแพร่ข้อสันเทาะ (เช่น ห้องสมุด ศูนย์เอกสาร ฯลฯ) ตัวบุคคล (เช่น เพื่อนร่วมงาน ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ฯลฯ) เอกสาร (เช่น เอกสารจากสมาคมวิชาชีพที่เป็นสมาชิก การประชุม/ สัมมนา) หรือแหล่งความรู้จากที่อื่น ๆ (เช่น รายการวิทยุ/โทรทัศน์ ฯลฯ)

รูปแบบที่ใช้กับคอมพิวเตอร์ หมายถึง รูปแบบที่บันทึกข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ ได้แก่ รายงานพิมพ์จากคอมพิวเตอร์ เทปแม่เหล็ก และจานแม่เหล็ก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับความต้องการและการใช้ข้อสันเทาะของอาจารย์นั้นได้มี ผู้วิจัยไว้ คือ ลุรีย์ บุหงามมงคล (2528) / นาอิกา เมฆจรลกุล (2529) / ลุรีย์ เมืองอ่ำ (2529) และลู่กัญญา วิทยุตระกุล (2531) งานวิจัยของลุรีย์ บุหงามมงคล และนาอิกา เมฆจรลกุล มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความต้องการข้อสันเทาะในด้านสาขาวิชา รูปแบบ และ วัตถุประสงค์ในการใช้ข้อสันเทาะของอาจารย์ ทั้งนี้งานวิจัยของลุรีย์ บุหงามมงคล ได้ศึกษา ความต้องการด้านภาษาของข้อสันเทาะที่นำเสนอด้วย งานวิจัยของลู่กัญญา วิทยุตระกุล ศึกษาความต้องการข้อสันเทาะด้านสาขาวิชา รูปแบบ และภาษา เพื่อวัตถุประสงค์ในการล่อน ล้างงานวิจัยของลุรีย์ เมืองอ่ำ ศึกษาความต้องการข้อสันเทาะของอาจารย์โรงเรียน เจริญมหาวิทยาลัย โดยมุ่งพิจารณา เฉพาะด้านรูปแบบและภาษาของข้อสันเทาะ การวิจัยทั้ง 4 เรื่อง ดังกล่าวเป็นการวิจัยแบบสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย

ผลการวิจัยที่ปรากฏในงานวิจัยดังกล่าวมีทั้งที่สอดคล้องกันและแตกต่างกัน โดยแบ่ง กล่าวได้ดังนี้ คือ

1. ความต้องการข้อสันเทศด้านสาขาวิชา รูปแบบ และภาษา

ด้านสาขาวิชา

การวิจัยของสุรีย์ บุษงามงคล ซึ่งได้สำรวจความต้องการและการใช้ข้อสันเทศของคณาจารย์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าพระยาทวารวดีนครปฐม จำนวน 122 คน การวิจัยของนาอิกา เมฆจรลกุล ซึ่งศึกษาความต้องการและการใช้ข้อสันเทศของคณาจารย์ศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 300 คน และการวิจัยของสุกัญญา วิทยุตระกูล ซึ่งศึกษาความต้องการใช้ข้อสันเทศของอาจารย์โรงเรียนสารพัดช่างในกรุงเทพมหานคร จำนวน 204 คนนั้น มีผลการวิจัยที่สอดคล้องกัน กล่าวคือ คณาจารย์ที่สอนสาขาวิชาโดยอ้อมต้องการและใช้ข้อสันเทศสาขาวิชาที่ตนเองสอนและสาขาวิชาที่เปิดสอนในคณะวิชาที่ตนสังกัด

ด้านรูปแบบ

สุริพร เมืองอ่ำ และสุกัญญา วิทยุตระกูล พบว่าอาจารย์ต้องการใช้ข้อสันเทศในรูปแบบวารสารมากที่สุด เนื่องจากเป็นรูปแบบที่เล่นอแนวคิดหลายด้านจากประสบการณ์ของผู้เขียน ซึ่งอาจารย์นำไปใช้ประโยชน์ในการสอนได้มาก ซึ่งต่างจากผลการวิจัยของสุรีย์ บุษงามงคล และนาอิกา เมฆจรลกุล พบว่า คณาจารย์ต้องการใช้หนังสือตำรา มากเป็นอันดับแรก เพราะให้ข้อมูลทางวิชาการมากกว่า และถูกต้อง เชื่อถือได้มากกว่า

ด้านภาษา

สำหรับความต้องการทางด้านภาษาของข้อสันเทศที่นำเสนอนั้น การวิจัยของสุรีย์ บุษงามงคล สุริพร เมืองอ่ำ และสุกัญญา วิทยุตระกูล มีผลการวิจัยสอดคล้องกัน กล่าวคือ ในด้านการสอนอาจารย์ต้องการข้อสันเทศที่เป็นภาษาไทยมากที่สุด นอกจากนี้ สุรีย์ บุษงามงคล ยังพบว่า คณาจารย์ต้องการข้อสันเทศที่เป็นภาษาอังกฤษในการทำวิจัย

2. วัตถุประสงค์ในการใช้ข้อสันเทศ

การวิจัยของสุรีย์ บุษงามงคล และนาอิกา เมฆจรลกุล พบว่า คณาจารย์ต้องการใช้หนังสือตำราเพื่อการสอน การผลิตงานวิชาการ และการบริการทางวิชาการ นอกจากนี้ สุรีย์ บุษงามงคล ยังพบว่า คณาจารย์ต้องการใช้วารสารวิชาการ โดยเฉพาะที่

เป็นภาษาอังกฤษเพื่อการวิจัย และต้องการข้อสันเทษที่เป็นภาษาไทยเพื่อการสอน รวมทั้งต้องการใช้ข้อสันเทษทุกรูปแบบเพื่อการสอนมากที่สุด ซึ่งต่างจากผลการวิจัยของสุริพร เมืองว่า พบว่า อาจารย์ต้องการใช้ข้อสันเทษเพื่อประโยชน์ในการบรรยายมากที่สุด

3. แหล่งข้อสันเทษที่ใช้

การวิจัยของสุริย์ บุษงามงคล และนาอิกา เมฆจรลกุล มีผลการวิจัยที่สอดคล้องกัน คือ แหล่งข้อสันเทษที่คณาจารย์ใช้มากที่สุด คือ ห้องสมุดคณะที่คณาจารย์สังกัด ส่วนผลการวิจัยของสุริพร เมืองว่า และสุภัฏญา วิทยุบุตระกุลนั้น มีผลการวิจัยที่สอดคล้องกัน คือ อาจารย์ใช้แหล่งข้อสันเทษจากทรัพยากรส่วนตัวมากกว่าใช้แหล่งข้อสันเทษที่เป็นห้องสมุด งานวิจัยในต่างประเทศ

สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวกับความต้องการและการใช้ข้อสันเทษของครู และอาจารย์ ได้มีผู้ศึกษาริวิจัย ดังนี้คือ

Hiland (1973) ได้ศึกษาความต้องการและการใช้ข้อสันเทษของครูที่สอนด้านสังคมศาสตร์ โดยการสัมภาษณ์ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐอินเดียนาและรัฐอิลลินอยส์ 6 แห่ง จำนวน 35 คน โดยมุ่งศึกษาถึงประเภทของข้อสันเทษที่ครูต้องการ

Needham (1981) ศึกษาการใช้ข้อสันเทษของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง ด้วยวิธีการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ในห้องเรียน ห้องประชุม และห้องพักครู รวมทั้งเข้าไปมีส่วนร่วมในการช่วยเตรียมการสอน

Bahavar (1982) ได้ทำการวิเคราะห์ความต้องการข้อสันเทษของคณาจารย์ที่สอนทางด้านเทคโนโลยี และวิธีการที่ได้มาซึ่งข้อสันเทษที่ต้องการ โดยใช้แบบสอบถามกับคณาจารย์ จำนวน 196 คน จากโรงเรียนที่สอนทางด้านเทคโนโลยี 35 สถาบัน

Osiobe (1984) ได้ศึกษาการใช้แหล่งข้อสันเทษของคณาจารย์และนักศึกษาโรงเรียนแพทย์ศาสตร์ในไนจีเรีย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแหล่งข้อสันเทษที่คณาจารย์และนักศึกษาในโรงเรียนแพทย์ศาสตร์ใช้เพื่อการปฏิบัติงาน เช่น การวิจัย การสอน การเรียน การรักษาคนไข้ เป็นต้น โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย

ผลการวิจัยที่ปรากฏในงานวิจัยดังกล่าวมีทั้งที่สอดคล้องกันและแตกต่างกัน โดยแบ่ง
กล่าวได้ดังนี้ คือ

1. ความต้องการข้อสันเท่ห์

การวิจัยของ Hiland (1973: 4299-A) พบว่า อาจารย์ล่าชาวิชา
สังคมศาสตร์ต้องการข้อสันเท่ห์หลากหลายในการสอน โดยเฉพาะข้อสันเท่ห์ที่เป็นข้อเท็จจริง
และข้อสันเท่ห์เฉพาะล่าชาวิชา ซึ่งต่างจากผลการวิจัยของ Bahavar (1982: 1733-A)
พบว่า ความต้องการข้อสันเท่ห์ของอาจารย์ผู้สอนด้านเทคโนโลยีมีความสัมพันธ์กับบทบาทหน้าที่
และกิจกรรมของอาจารย์ และข้อสันเท่ห์ที่ต้องการส่วนมากเป็นสิ่งตีพิมพ์

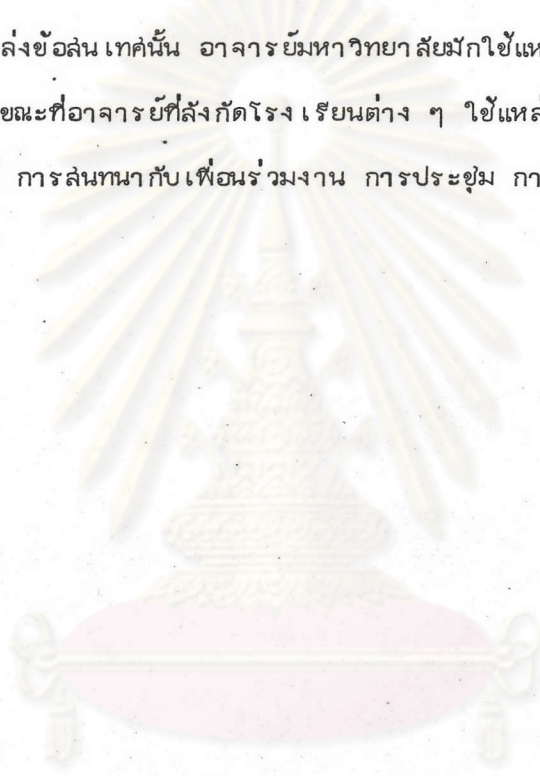
2. การใช้ข้อสันเท่ห์

การวิจัยของ Hiland (1973: 4299-A) พบว่า ครูใช้ข้อสันเท่ห์ในรูปแบบ
ของเอกสารมากที่สุด ซึ่งต่างจากการศึกษาของ Needham (1981: 41) พบว่า การใช้
ข้อสันเท่ห์ของครูขึ้นอยู่กับพื้นฐานการศึกษาของครู ประสบการณ์การสอน วิธีการสอน และ
ตำแหน่งงานของครู นอกจากนี้ การรวมกันเป็นกลุ่มในห้องพักครูจะมีอิทธิพลต่อการเผยแพร่และ
การใช้ข้อสันเท่ห์ด้วย

3. แหล่งข้อสันเท่ห์

สำหรับแหล่งข้อสันเท่ห์นั้น การวิจัยของ Hiland (1973: 4299-A)
Needham (1981: 38) Bahavar (1982: 1733-A) และ Osiope (1983:
1562-1563 A) มีผลการวิจัยที่สอดคล้องกัน คือ อาจารย์ใช้แหล่งข้อสันเท่ห์อย่างไม่เป็น
ทางการ ซึ่งได้แก่ จากแฟ้มเอกสารส่วนตัว จากการติดต่อสนทนากับเพื่อนร่วมงาน จากการ
ประชุมและการอภิปราย และจากประสบการณ์การปฏิบัติงาน นอกจากนี้ Osiope ยังพบว่า
วารสารทางด้านวิทยาศาสตร์เป็นแหล่งข้อสันเท่ห์ที่สำคัญที่สุดในการทำวิจัย และการรักษาคนไข้
ของอาจารย์โรงพยาบาล เป็นแหล่งข้อสันเท่ห์ที่สำคัญที่สุดของ
นักศึกษาแพทย์

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า โดยทั่วไปอาจารย์มีความต้องการและใช้ข้อสันเทศ์ในรูปแบบของสิ่งพิมพ์ ทั้งนี้อาจเนื่องจาก สิ่งพิมพ์เป็นเอกสารที่มีการจัดพิมพ์เผยแพร่โดยทั่วไปและสะดวกต่อการใช้ และต้องการ ข้อสันเทศ์เฉพาะสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของตน นอกจากนี้ ลักษณะเฉพาะบุคคล และตำแหน่งหน้าที่ของอาจารย์มีอิทธิพลต่อการใช้ข้อสันเทศ์ด้วย สำหรับภาษาของข้อสันเทศ์ที่ นำเสนอ จากงานวิจัยในประเทศ จะเห็นว่า ในการสอนอาจารย์ต้องการข้อสันเทศ์ที่เป็นภาษาไทย และสำหรับแหล่งข้อสันเทศ์นั้น อาจารย์มหาวิทยาลัยมักใช้แหล่งข้อสันเทศ์ที่เป็นห้องสมุด คณะที่ตนสังกัด ในขณะที่อาจารย์ที่สังกัดโรงเรียนต่าง ๆ ใช้แหล่งข้อสันเทศ์อย่างไม่เป็นทางการ ซึ่งได้แก่ การสนทนากับเพื่อนร่วมงาน การประชุม การอภิปราย และแฟ้มเอกสาร ล้วนตัว เป็นหลัก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย